

Handläggare
Lisa Allinger
Telefon: 08-508 25 370**Till**
Socialnämnden
2022-12-14

Avtal om samverkan för insatser till avhoppare mellan Stockholm, Göteborg och Malmö

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner det föreslagna avtalet avtal om samverkan för insatser till avhoppare.

Veronica Carstorp Wolgast
T.f. förvaltningschefMaria Karlsson
T.f. avdelningschef

Sammanfattning

Inom ramen för storstadssamverkan kring målgruppen som bedrivs mellan Stockholm, Göteborg och Malmö identifierades ett behov av samverkan mellan kommunerna kring personer som har behov av att tillfälligt bo i annan kommun i samband med avhopp från ett kriminellt nätverk. Detta föranledde ett arbete som inkluderade såväl medarbetare som arbetar operativt och strategiskt med målgruppen samt jurister i alla tre städer. Arbetet har resulterat i ett avtal som syftar till att reglera samverkan så att den kommun där en avhoppare är tillfälligt bosatt verkställer – för hemkommunens räkning – gynnsamma och hållbara insatser som utgör stöd för den enskilde avhopparen för att förhindra en återgång till kriminalitet.

Avhoppare som omfattas av avtalet ska efter uppdrag få kostnadseffektiv rehabilitering med hjälp av befintliga insatser inom den mottagande kommunen.

Utgångspunkten för avtalet är att detta ska genomföras på så sätt att antalet avhoppare till och från respektive part blir så lika som möjligt. Projektet syftar även till lärande för de deltagande kommunerna. Under projektiden är målsättningen att respektive kommun lämnar ifrån sig högst ett ärende och tar emot högst ett ärende. Avtalet omfattar en avtalstid om 12 månader från och med 2023-01-01. Avtalets giltighet förutsätter att det godkänns av ansvarig nämnd/delegat hos respektive kommun.

Förvaltningens förslag till beslut är att socialnämnden godkänner det föreslagna avtalet Avtal om samverkan för insatser till avhoppare.

Bakgrund

Under senare år har våldet i kriminella miljöer utvecklats på ett oroväckande sätt och allt yngre individer är involverade i allvarlig kriminalitet¹. Stockholms stad ser detta som en angelägen fråga och arbetar på olika sätt för att skapa social trygghet. En tät samverkan med polisen bedöms vara en förutsättning för goda resultat. Arbetet bedrivs dels genom sociala insatsgrupper (SIG), dels genom stadens centrala avhopparverksamhet på Enheten för hemlösa samt arbetet med Trefas - Förstärkt samverkan. Via Stadsledningskontoret sammankallas en strategisk och en operativ grupp med funktioner från bland annat stadens sociala insatsgrupper, polismyndigheten och kriminalvårdens frivård i syfte att genom intensifierad och förstärkt samarbete förhindra fler dödsskjutningar.

Sociala insatsgrupper (SIG) har funnits i Stockholms stad sedan 2012 och bygger på samverkan mellan socialtjänsten, polis och andra för individen viktiga aktörer. Syftet med sociala insatsgrupper är att stötta individer att bryta med kriminella nätverk och/eller en kriminell livsstil. Idag arbetar de sju ytterstadsstadsdelarna med sociala insatsgrupper. Arbetet är uppdelat på SIG unga (12-18 år) och SIG vuxna (18 år och uppåt).

Stadens centrala avhopparverksamhet drivs av socialförvaltningens enhet för hemlösa. Här handläggs ärenden gällande enskilda individer i Stockholms stad som vill hoppa av från kriminella nätverk. Bakgrunden till uppdraget var att polisens brottsoffer och personsäkerhetssektion (BOPS) ville ha en ingång till staden.

Socialförvaltningen har byggt upp en verksamhet med särskild kompetens för målgruppen. Under 2020 förstärktes avhopparverksamheten med en samordnare som bl.a. har i uppdrag att arbeta nära polisens avhopparsamordnare. I arbetet ingår även att arbeta med systematisk uppföljning och utveckling av arbetet samt bistå stadsdelsförvaltningar i särskilt komplexa ärenden.

Bedöms ärendet av BOPS ha en hög hotbild och att det finns behov av att omlokalisera klienten från Stockholm ska ärendet handläggas av socialförvaltningens centrala avhopparverksamhet vid Enheten för hemlösa istället för på stadsdelsförvaltning. Detta gäller ärenden rörande individer från 18 år.

Inom ramen för storstadssamverkan kring målgruppen som bedrivs mellan Stockholm, Göteborg och Malmö identifierades ett behov av

samverkan mellan kommunerna kring personer som har behov av att tillfälligt bo i annan kommun i samband med avhopp från ett kriminellt nätverk. Detta föranledde ett arbete som inkluderade såväl medarbetare som arbetar operativt och strategiskt med målgruppen samt jurister i alla tre städer. Arbetet resulterade i ett avtal som syftar till att reglera samverkan så att den kommun där en avhoppare är tillfälligt bosatt verkställer – för hemkommunens räkning – gynnsamma och hållbara insatser som utgör stöd för den enskilde avhopparen för att förhindra en återgång till kriminalitet.

Huruvida det ärende som Stockholm ska ta emot ska handläggas av Spånga-Tenstas stadsdelsförvaltning eller stadens centrala avhopparverksamhet inom ramen för aktuell pilotverksamhet beslutas i samråd när det blir aktuellt. Detta gäller även det ärende som Stockholm ska lämna ifrån sig.

Avtalets giltighet förutsätter att det godkänns av ansvarig nämnd/delegat hos respektive kommun.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid socialförvaltningens avdelning för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 7 december. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 8 december.

Ärendet

I Göteborg, Malmö och Stockholms kommuner finns personer som har behov av att tillfälligt bo i annan kommun i samband med avhopp från ett kriminellt sammanhang. Arbetsmarknads- och socialnämnden i Malmö kommun, Göteborgs stad genom socialnämnderna Nordost, Centrum, Sydväst och Hisingen, och Stockholms stad genom dess socialnämnd och Spånga-Tensta stadsdelsnämnd har med anledning av detta, inom ramen för ett pilotprojekt, träffat ett avtal. I avtalet framgår även att Spånga-Tensta stadsdelsnämnd och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd planeras att slås ihop under våren 2023.

Syftet med avtalet är att reglera samverkan så att den kommun där en avhoppare är tillfälligt bosatt verkställer – för hemkommunens räkning – gynnsamma och hållbara insatser som utgör stöd för den enskilde avhopparen för att förhindra en återgång till kriminalitet. Avhoppare som omfattas av avtalet ska efter uppdrag få kostnadseffektiv rehabilitering med hjälp av befintliga insatser inom den mottagande kommunen.

Utgångspunkten för avtalet är att detta ska genomföras på så sätt att antalet avhoppare till och från respektive part blir så lika som möjligt. Projektet syftar även till lärande för de deltagande kommunerna. Under projekttiden är målsättningen att respektive

kommun lämnar ifrån sig högst ett ärende och tar emot högst ett ärende. Avtalet omfattar en avtalstid om 12 månader från och med 2023-01-01.

Enligt detta avtal kan den kommun som ansvarar för den enskilde, hemkommunen, initiera uppdrag till annan kommun avseende person som ingår i en kriminell grupp eller finns i en kriminell destruktiv miljö. Det kan föreligga en latent eller konkret hotbild och insatser i någon av städerna ska bedömas vara möjliga och lämpliga. En förutsättning för uppdraget är också att personen är motiverad till förändring. Vidare är det en förutsättning att uppdraget föregås av samråd med Polismyndigheten i såväl hemkommunen som i den mottagande kommunen. Uppdraget ska genomföras med beaktande av de särskilda svårigheter som ofta kan uppstå vid etablering i en ny kommun.

I syfte att säkerställa en god planering och ett ändamålsenligt genomförande ska hemkommunen och den mottagande kommunen delta i samråd i enlighet med särskild rutin. Det erinras om att den kommun som lämnar ut uppgifter om den enskilde alltid ansvarar för att det finns samtycke eller laga grund för utlämnandet. Den mottagande kommunen ansvarar för att aktivt delta i det kontinuerliga uppföljningsarbete som hemkommunen ansvarar för. Vid projekttidens slut ska parterna upprätta en gemensam utvärderingsrapport.

Hemkommunens ansvar

Hemkommunen är i enlighet med socialtjänstlagen ansvarig för den enskilde och för att utreda och bedöma den enskildes behov. Hemkommunen fattar efter samråd med den mottagande kommunen beslut om insatser. Detta avtal omfattar inte stöd som avser den enskildes bostad i den mottagande kommunen. En grundläggande förutsättning för avtalet är att hemkommunen ansvarar för det tillfälliga boendet. Avtalet omfattar endast insatser som avser stöd inom avhopparverksamhet enligt definition i § 6 i avtalet och inte eventuella behov av andra insatser såsom hemtjänst och försörjningsstöd.

Mottagande kommuns ansvar

Den mottagande kommunens ansvar för kostnader och verkställande av insatser begränsas till vad som normalt ingår i avhopparverksamhet såsom krisstöd, motivationssamtal och praktiskt stöd från SIG-lots, kontaktperson, boendestöd, missbruksbehandling, budget- och skuldrådgivning, öppenvårdsbehandling, påverkansprogrammet Kriminalitet som livsstil, kontakt med psykiatri och deltagande i arbetsinriktade insatser såsom KRAMI eller liknande insatser.

Avtalet medför ingen skyldighet för den mottagande kommunen att upphandla eller på annat sätt införskaffa insatser kommunen inte redan erbjuder till personer med motsvarande behov. Den mottagande kommunen bär inom ramen för 6 § i avtalet kostnaderna för insatser som omfattas av genomförandeplanen. Parterna ska var sjätte månad göra en avstämning avseende kostnadsutfallet. Vid avvikelse av betydelse från en skälig och lika fördelning av kostnader ska utjämning genomföras mellan hemkommun och mottagande kommun för uppdrag dem sinsemellan.

Jämställdhetsperspektiv

Förändringen bedöms inte ha några negativa konsekvenser för jämställdhet utifrån att avtalet inte är personbundet och kan därför inte påverkas av kön eller andra egenskaper.

Barnrättsperspektiv

Personen som uppdraget avser ska inte ha ansvar för barn. Om barn ändå aktualiseras ska den mottagande kommunen och hemkommunen omedelbart med tillämpning av SoL klargöra ansvarsfördelning och tillse att nödvändiga åtgärder vidtas.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialförvaltningen kommer att tillsammans med Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning, Malmö och Göteborg följa arbetet med pilotprojektet och vid projekttidens slut ska parterna upprätta en gemensam utvärderingsrapport. Avtalets giltighet förutsätter att det godkänns av ansvarig nämnd/delegat hos respektive kommun.

Förvaltningens förslag till beslut är att socialnämnden godkänner det föreslagna avtalet Avtal om samverkan för insatser till avhoppare.

Bilaga

1. Avtal om samverkan för insatser till avhoppare